

Imperiální chamtivost po energii

Nicolás Maduro dlouho tvrdil, že utrpení Venezuely a palestinský boj nejsou oddělené tragédie, ale projevy stejného globálního zločinu: imperiální dominace poháněné nenasytilnou touhou po energii. V proslovu za proslovem Maduro odsuzoval to, co popisoval jako sdílený osud vnucený agresí podporovanou USA – takový, ve kterém jsou suverénní národy zbaveni autonomie, podrobeni blokádám a trestání za držení zdrojů, po kterých globální mocnosti touží. Dějiny nyní potvrdily jeho varování. Venezuela a Palestina stojí jako paralelní oběti amerického dravého honu za fosilními palivy – ropou, plynem a kontrolou energie za každou cenu.

Venezuela a Palestina: Společná antiimperialistická fronta

Spojení Venezuely s Palestinou nebylo rétorickým divadlem ani diplomatickým oportunismem. Bylo to základní pilíř chavismu, zděděný po Hugu Chávezovi a udržovaný pod Maduroem. Od nástupu do úřadu v roce 2013 Maduro trvale rámcovал palestinskou okupaci jako neoddělitelnou od vlastního obléhání Venezuely sankcemi a nátlakem. Venezuela přerušila diplomatické vztahy s Izraelem v roce 2009, poskytla humanitární pomoc během opakovaných krizí v Gaze a odsoudila izraelské akce jako zločiny umožněné americkou mocí.

Maduro opakovaně popisoval Gazu jako laboratoř kolektivního trestu – zrcadlenou, jak tvrdil, ekonomickým škrcením Venezuely prostřednictvím amerických sankcí. Obvinil Washington a jeho spojence z umožňování „genocidy“ v Gaze, zatímco vedou „ekonomický terorismus“ proti Caracasu. V projevu z roku 2024 prohlásil palestinský boj za „nejposvátější příčinu lidstva“ a explicitně ho spojil s venezuelským odporem proti americkým pokusům zmocnit se jejího ropného bohatství.

Tato varování byla kritiky odmítána jako ideologické pózy. Přesto události od té doby je učinily děsivě prorockými. Maduro tvrdil, že národy bohaté na zdroje nejsou jen tlačeny, ale cíleně napadány – sankcemi, proxy konflikty a přímou silou – dokud nejsou instalovány poslušné režimy. V Palestině poukazoval na izraelskou blokádu Gazy jako na záměrnou strategii odepřít Palestincům kontrolu nad jejich vlastními přírodními zdroji, včetně plynového pole Gaza Marine. Ve Venezuele platila stejná logika pro ropu. Jelikož fosilní paliva zůstávají klíčová pro geopolitickou moc navzdory rétorice energetického přechodu, americký intervencionismus se zesílil a proměnil Madurovu analýzu v prožívanou realitu.

Venezuela: Trestána za ochranu své ropy

Obrovské přírodní bohatství Venezuely ji dlouho označovalo za kořist zahraničního drancování. S více než 300 miliardami barelů prokázaných zásob ropy – největšími na světě – soustředěnými převážně v pásu Orinoco představuje země cenu příliš cennou, aby ji mo-

cnosti hladové po energii ignorovaly. Pod Madurem státní ropné společnosti PDVSA odolávala americké korporační dominanci a místo toho spolupracovala s Ruskem, Čínou a Íránem na rozvoji projektů jako Carabobo a Junín.

Odpovědí byla ekonomická válka. Počínaje rokem 2017 americké sankce systematicky ochromily venezuelskou ekonomiku a snížily produkci ropy z přibližně 2,5 milionu barelů denně na méně než milion. Maduro trvale popisoval tyto sankce ne jako nástroje podpory demokracie, ale jako nástroje krádeže – navržené k donucení Venezuely k podrobení a otevření jejích ropných polí americké kontrole.

Tento cíl se stal explicitním 3. ledna 2026, kdy americké vojenské údery zasáhly Caracas a Nicolás Maduro byl zajat. Prezident Trump operaci ospravedlnil jako kampaň proti „narko-terorismu“, ale jeho vlastní slova odstranila jakoukoli přetvářku. Při projevu v Mar-a-Lago Trump oznámil: „Budeme řídit zemi, dokud nebude možné provést bezpečnou, správnou a rozvážnou přechodnou dobu.“ Zdůraznil, že americká správa Venezuely „nás nebude stát ani cent“, protože ropné příjmy – „peníze vycházející ze země“ – nahradí americké úsilí.

To nebylo anomálií. Následovalo známý imperiální scénář, echo Iráku a Libye, kde změna režimu vydláždila cestu k přístupu k energii. Madurovo odstranění, mezinárodně odsouzené jako akt agrese, potvrdilo to, před čím roky varoval: venezuelská ropa ji učinila cílem. Trumpova neomluvitelná fixace na těžbu zdrojů odhalila intervenci jako to, čím byla – hon za energií maskovaný jako bezpečnostní politika.

Gaza Marine: Ukradená budoucnost Palestiny

Zkušenost Palestiny následuje stejnou logiku. V roce 2000 bylo objeveno plynové pole Gaza Marine přibližně 36 kilometrů od pobřeží, obsahující odhadem jeden bilion krychlových stop zemního plynu. I když je skromné podle globálních měřítek, pole představuje záchranné lano pro palestinskou energetickou nezávislost. Nachází se v palestinských námořních zónách podle UNCLOS, Gaza Marine měla transformovat gazskou ekonomiku.

Místo toho byl rozvoj udušen. Izraelská omezení, vojenská kontrola a pokračující okupace zabránily Palestincům v přístupu k jejich vlastním zdrojům. Zastánci tvrdí, že izraelská blokáda a opakované vojenské kampaně – diplomaticky a vojensky podporované Spojenými státy – slouží nejen bezpečnostním cílům, ale i ekonomickým: odepřít Palestincům suverenity nad jejich přírodním bohatstvím.

Od války v říjnu 2023 se tyto obavy zesílily. Narůstají obvinění, že masové vysídlování v Gaze by mohlo usnadnit izraelskou exploataci Gaza Marine a jeho integraci do regionálních energetických sítí s americkou podporou. Izraelské vydání průzkumných licencí v přilehlých vodách v roce 2023, spolu s plynovou exportní dohodou s Egyptem v hodnotě 35 miliard dolarů, podnítilo tvrzení o záměrné krádeži zdrojů. Během celého procesu USA diplomaticky chránily Izrael, vetovaly rezoluce OSN a upřednostňovaly energetickou bezpečnost v Levantské pánvi před palestinskými právy.

Paralela s Venezuelou je nepopíratelná. V obou případech sankce, blokády a síla brání místním populacím v prospěchu z jejich vlastních zdrojů, zatímco externí mocnosti se po-

zicují k zisku.

Právo rozbité

Americká intervence ve Venezuele a Trumpova vlastní prohlášení vyvolávají vážné právní důsledky podle mezinárodního a domácího práva.

Venezuela pod okupací

Tím, že otevřeně prohlásil, že USA budou „řídít“ Venezuelu během přechodného období, Trump stanovil právní podmínky okupace. Podle článku 42 Haagských předpisů z roku 1907 existuje okupace, když je území umístěno pod autoritu nepřátelské armády vykonávající efektivní kontrolu. Operace z 3. ledna 2026 – kombinující vojenské údery s násilným odstraněním venezuelské hlavy státu – splňuje tuto definici a spouští povinnosti podle Ženevských konvencí.

Mezinárodní právo je jednoznačné: okupační mocnost nesmí exploatovat přírodní zdroje pro svůj vlastní prospěch. Článek 55 Haagských předpisů omezuje okupanta na usufrukt – dočasnou správu bez vyčerpání neobnovitelných zdrojů. Článek 33 Čtvrté Ženevské konvence explicitně zakazuje drancování, klasifikující takovou exploataci jako válečný zločin podle Římského statutu. Trumpovy sliby, že americké ropné společnosti budou profitovat z venezuelské ropy a že příjmy nahradí americké náklady, signalizují jasný záměr porušit tyto zákazy.

Únos hlavy státu

Zajatí Nicoláse Madura tyto porušení zhoršuje. Zvyklostní mezinárodní právo, potvrzené Mezinárodním soudním dvorem v případě *Arrest Warrant* (2002), přiznává úřadujícím hlavám států absolutní imunitu před cizí trestní jurisdikcí. Násilné odstranění Madura bez souhlasu nebo extradice porušuje článek 2(4) Charty OSN, který zakazuje použití síly proti suverenitě státu. Právní odborníci varují, že tento akt vyvolává státní odpovědnost, reparace a prověření Mezinárodním trestním soudem, zatímco vytváří precedens erodující diplomatické normy globálně.

Americké právo ignorováno

Domácí intervence se střetává s Rezolucí o válečných pravomocích z roku 1973. Prezident smí zavést americké síly do nepřátelství jen s autorizací Kongresu nebo v reakci na národní nouzi způsobenou útokem na Spojené státy. Trumpovo ospravedlnění „narkoterorismem“ tento standard nesplňuje. Neexistoval žádný bezprostřední ozbrojený útok. Operace proto představovala nezákonné zahájení nepřátelství, obcházející Kongres a echo kontroverzí kolem předchozích intervencí jako Libye v roce 2011.

Palestina a Venezuela: Stejný zločin, různá jména

Tato porušení zrcadlí dlouhodobou exploataci palestinských zdrojů Izraelem. Na Západním břehu Izrael odvádí odhadem 80 % sdílené vodní akviferu pro osady a domácí použití,

vážně omezujíc palestinský přístup – další porušení okupačního práva. V Gaze izraelská překážka palestinské kontroly nad zemním plynem, spolu s exportní dohodou s Egyptem v hodnotě 35 miliard dolarů podepsanou v prosinci 2025, upevňuje ekonomickou dominanci, zatímco Palestinci zůstávají vyvlastnění.

Jako ve Venezuele okupace přetrvává nejen kvůli bezpečnosti, ale kvůli zisku.

Závěr

Madurovo spojování Venezuely a Palestiny nebylo přeháněním ani propagandou – bylo to diagnózou. Obě společnosti, obdařené cennými fosilními palivy, byly trestány za prosazování suverenity. Obě čelily blokádám, sankcím a vojenské síle navržené k zlomení odporu a usnadnění těžby zdrojů. Dokud ropa a plyn podmiňují globální moc, imperiální chamtivost bude nadále maskována jako humanitární intervence.

Spravedlnost vyžaduje více než rétoriku. Vyžaduje ukončení okupací, obnovení suverenity nad zdroji a konfrontaci s energetickým imperialismem, který pohání moderní konflikty. Maduro mohl být umlčen, ale pravda, kterou artikuloval, přetrvává – a stejně tak sdílený boj, který pojmenoval.